

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-27-8>

УДК 005.915:[005.334.4+005.591.6]

САНАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЧИННИК ЙОГО ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ЗАХИЩЕНОСТІ

REHABILITATION OF THE ENTERPRISE AS A FACTOR OF ITS FINANCIAL AND ECONOMIC SECURITY

Новик Ірина Василівна
старший викладач,
Українська академія друкарства
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9925-7660>

Novyk Iryna
Ukrainian Academy of Printing

У статті визначено сутність та особливості фінансової санації підприємства. Розглянуто детальну характеристику процедури санації. Проаналізовано загальні принципи, на яких базується фінансова санація. Окреслено особливі риси фінансової санації в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства. Обґрунтовано напрями реалізації фінансової санації в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства в Україні. Проведено порівняльний аналіз фінансових, статистичних та математичних методів оцінювання, які використовуються в системі управління фінансовою безпекою. Розглянуто форми фінансової участі кредиторів у санації боржників. Виявлено перспективи вдосконалення інструментів використання фінансової санації в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства.

Ключові слова: фінансова санація, економічна безпека, антикризове управління, банкрутство, фінансове оздоровлення.

В статье определена сущность и особенности финансовой санации предприятия. Рассмотрено подробную характеристику процедуры санации. Проанализированы общие принципы, на которых базируется финансовая санация. Определены особые черты финансовой санации в системе обеспечения финансово-экономической безопасности предприятия. Обоснованы направления реализации финансовой санации в системе обеспечения финансово-экономической безопасности предприятия в Украине. Проведен сравнительный анализ финансовых, статистических и математических методов оценки, которые используются в системе управления финансовой безопасностью. Рассмотрены формы финансового участия кредиторов в санации должников. Обнаружены перспективы совершенствования инструментов использования финансовой санации в системе обеспечения финансово-экономической безопасности предприятия.

Ключевые слова: финансовая санация, экономическая безопасность, антикризисное управление, банкрутство, финансовое оздоровление.

The article defines the essence and features of financial rehabilitation of the enterprise. The main types of reorganization depending on the depth of the crisis of the enterprise and the conditions of providing it with external assistance are identified. The detailed characteristics of the reorganization procedure are considered, in particular the main purpose of the reorganization, participants of the reorganization process, the term and main stages of the debtor's reorganization procedure. Based on the study of the scientific literature, the characteristic features inherent in the concept of financial rehabilitation in various aspects have been identified. The general principles on which financial rehabilitation is based are analyzed. The economic efficiency of the implementation of the system of information and analytical support of financial and economic security of the enterprise is determined. The systemic nature of financial and economic security and the complexity of the relationships in the system necessitate the assessment of financial and economic security based on the use of a set of methods by which to achieve certain objectives of the assessment. The peculiarities of methods for assessing the probability of bankruptcy of enterprises in order to form more accurate and high-quality information on the financial potential of the enterprise are analyzed. It is proved that the models for estimating the probability of bankruptcy make it possible to determine the financial stability of the enterprise, which is the main factor in assessing the financial potential of the enterprise. The special features of financial rehabilitation in the system of financial and economic security of the enterprise are outlined. The directions of realization of financial rehabilitation in the system of ensuring financial and economic security of the enterprise

in Ukraine are substantiated. A comparative analysis of financial, statistical and mathematical valuation methods used in the financial security management system. Forms of financial participation of creditors in the rehabilitation of debtors are considered, which are largely determined by the nature of their financial and economic relations with the debtor. Prospects for improving the tools for using financial rehabilitation in the system of financial and economic security of the enterprise are identified.

Keywords: financial rehabilitation, economic security, anti-crisis management, bankruptcy, financial recovery.

Постановка проблеми. Актуальність обраної теми полягає в тому, що механізми попередження банкрутства дозволяють на початкових етапах визначити кризові явища і втілити необхідні санаційні заходи. Знання та впровадження економічних аспектів санації є невід'ємною складовою оздоровлення не тільки суб'єктів господарської діяльності, а й економіки країни в цілому. Таким чином, ефективне впровадження санаційних процедур набуває не тільки економічного, але і соціального змісту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти проблеми розвитку фінансової санації в системі забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства висвітлені в працях таких авторів як: Біляк Ю.В., Білокомірова Я.М., Бондарчук Н.В., Бухтіарова А.Г., Варналій З.С., Гриценко В.І., Губарик О.М., Данілова Е.І., Зубко Т.Л., Мартиненко В.П., Пігуль Н.Г., Пономаренко О.Е., Сердюков К.Г., Халіна В.Ю., Юрій Е.В. та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Наявність низки неврегульованих питань зумовлює потребу формування та розвитку санації підприємства як основного чинника його фінансово-економічної захищеності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування особливостей санації підприємства як чинника його фінансово-економічної захищеності. Об'єктом дослідження є процес формування та розвитку фінансової санації в системі фінансово-економічної захищеності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. За останні роки в Україні спостерігається тенденція до зростання кількості фінансово нестійких підприємств. В умовах сучасної фінансової нестабільності банкрутство підприємств є головною проблемою держави. Велика кількість юридичних осіб, які не вміють не тільки конкурувати на ринку, але й вчасно розраховуватися за своїми борговими зобов'язаннями, приводить до негативних наслідків не тільки фінансової кризи на підприємстві, але й кризи в країні. Детальна характеристика процедури санації наведена на рис. 1.

Залежно від глибини кризового стану підприємства та умов надання йому зовнішньої

допомоги розрізняють два основних види санації: без зміни статусу юридичної особи підприємства (зазвичай така санація здійснюється тоді, коли кризовий стан є тимчасовим); зі зміною статусу юридичної особи підприємства (така форма санації має назву реорганізації підприємства, здійснюється за досить серйозного кризового стану підприємства) [14, с. 89].

Фінансова санація – система заходів щодо фінансового оздоровлення підприємства, реалізованих за допомогою сторонніх юридичних або фізичних осіб і спрямованих на запобігання оголошення підприємства-боржника банкрутом і його ліквідації. Метою фінансової санації є покриття поточних збитків і усунення причин їхнього виникнення, поновлення або збереження ліквідності, платоспроможності, зменшення усіх видів заборгованості, поліпшення структури оборотного капіталу і формування фондів фінансових ресурсів, необхідних для проведення фінансової санації.

Фінансова санація є складним і комплексним поняттям, і його можна розглядати з різних боків – історичного, правового, фінансового, економічного, функціонального тощо. Саме тому на основі дослідження наукової літератури було визначено характерні ознаки, що притаманні поняттю фінансової санації за різними аспектами (рис. 2).

Відповідно до вище проведеного дослідження підходів до тлумачення сутності поняття «фінансова санація», варто відзначити, що фінансова санація – це система заходів, що здійснюються під час провадження у справі про банкрутство з метою запобігання визнання боржника банкрутом і його ліквідації, спрямована на оздоровлення фінансово-господарського стану боржника, а також задоволення у повному обсязі або частково вимог кредиторів шляхом кредитування, реструктуризації підприємства, боргів і капіталу та зміни організаційно-правової і виробничої структури боржника [2, с. 309].

При прийнятті рішення про санацію підприємства вона є пріоритетним елементом процесу антикризового управління. Фінансова санація використовує усі принципи антикризового управління і включає в себе широкий спектр усіх можливих заходів, спрямованих на

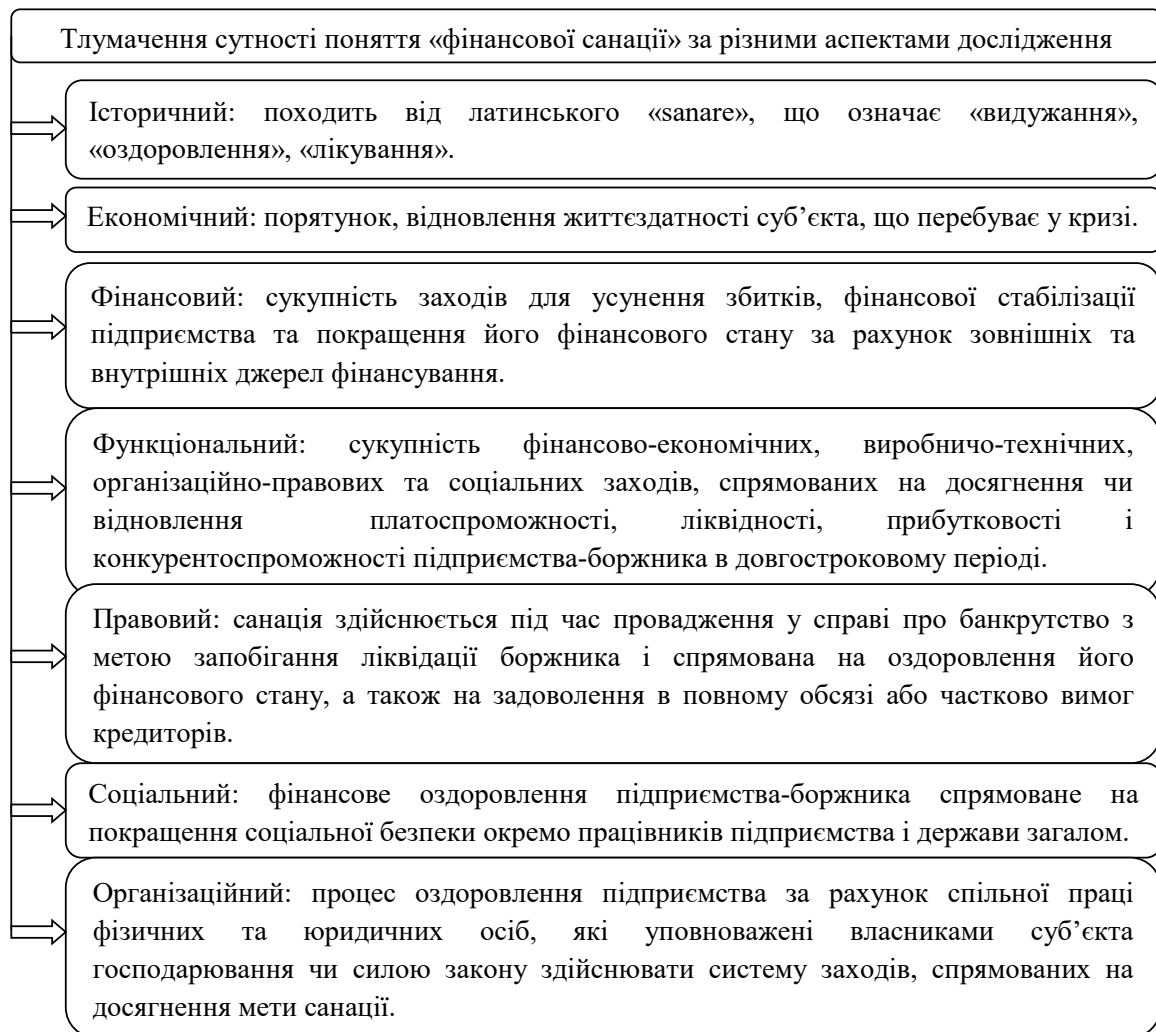
Рис. 1. Характеристика процедури санації боржника [14, с. 89]

фінансове оздоровлення підприємства. Сформулюємо загальні принципи, на яких, на нашу думку, може базуватись фінансова санація:

Отже, на нашу думку, фінансова санація підприємства – це складова антикризового управління, яка передбачає застосування системи фінансово-економічних, виробничо-технічних, організаційно-правових, соціальних та екологічних важелів, спрямованих на досягнення узгодженості пріоритетних інтересів підприємства з інтересами суб'єктів зовнішнього середовища та внутрішньої гармонізації його діяльності, з метою відновлення платоспроможності та створення передумов для успішного розвитку підприємства у майбутньому. За наведеним визначенням процедура фінансової санації є складовою процесу антикризового управління підприємством [3].

Також варто відзначити, що результат економічної ефективності від функціонування сис-

теми інформаційно-аналітичного забезпечення на підприємстві є доволі вагомим та залежать від галузі промисловості, специфіки підприємства. Він може виявлятися у кращій проінформованості осіб, що відповідають за прийняття управлінських рішень – як стратегічних, так і тактичних, операційних [5, с. 85]. Це приводить до того, що підвищується конкурентоспроможність підприємства та рівень його фінансово-економічної безпеки. Все це, на нашу думку, вимагає переосмислення традиційних методів та засобів інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства підприємницьких структур. Варто відзначити, що переваги (вигоди), отримані в результаті функціонування системи інформаційно-аналітичної системи, а отже, краща проінформованість управлінців, найбільш помітно виявляються на рівні фінансово-економічної безпеки підприємств (рис. 4).

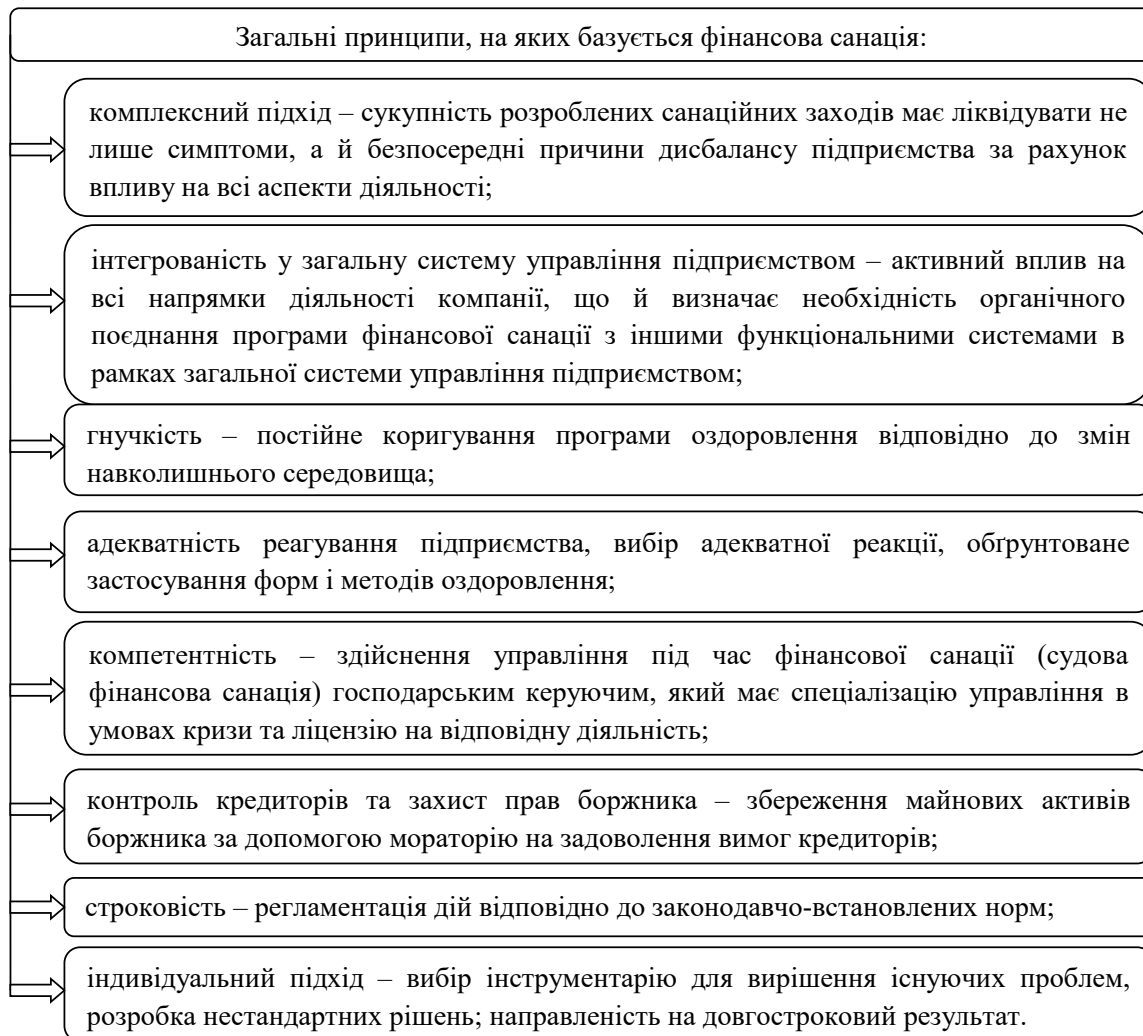
Рис. 2. Тлумачення сутності поняття «фінансової санації» за різними аспектами дослідження [1, с. 79]

Таким чином, правильно побудована система інформаційно-аналітичного забезпечення дає змогу досягти високого рівня фінансово-економічної безпеки підприємств, використовуючи інноваційні технології та враховуючи низку факторів, що впливають із вищевказаних показників економічної ефективності і специфіки підприємства [5, с. 319].

Системний характер фінансово-економічної безпеки та складність взаємозв'язків у системі обумовлюють необхідність оцінювання фінансово-економічної безпеки на основі використання комплексу методів, за допомогою яких досягаються визначені цілі оцінювання [17, с. 175]. Для формування більш точної та якісної інформації щодо фінансового потенціалу підприємства необхідно використовувати комплекс методів оцінки ймовірності банкрутства підприємства (табл. 1).

Порівняльний аналіз фінансових, статистичних та математичних методів оцінювання, які використовуються в системі управління фінансовою безпекою, дає змогу зробити висновок про допустиму можливість реалізації задач оцінювання, оскільки всі вони володіють сукупністю обмежень, різняться мірою складності використання, неоднозначністю інтерпретації результатів [9, с. 15].

Таким чином, для визначення фінансового потенціалу підприємства за моделями оцінки ймовірності банкрутства краще скористатися декількома моделями, щоб отриманий результат був якісним та точним. В такому випадку, може йти мова про отримання достовірного результату щодо фактичного рівня фінансового потенціалу підприємства. Наведені вище моделі дають змогу визначити фінансову стійкість підприємства, що і є головним фактором при оцінюванні фінансового потенціалу підприємства.

Рис. 3. Загальні принципи, на яких базується фінансова санація [4, с. 71]

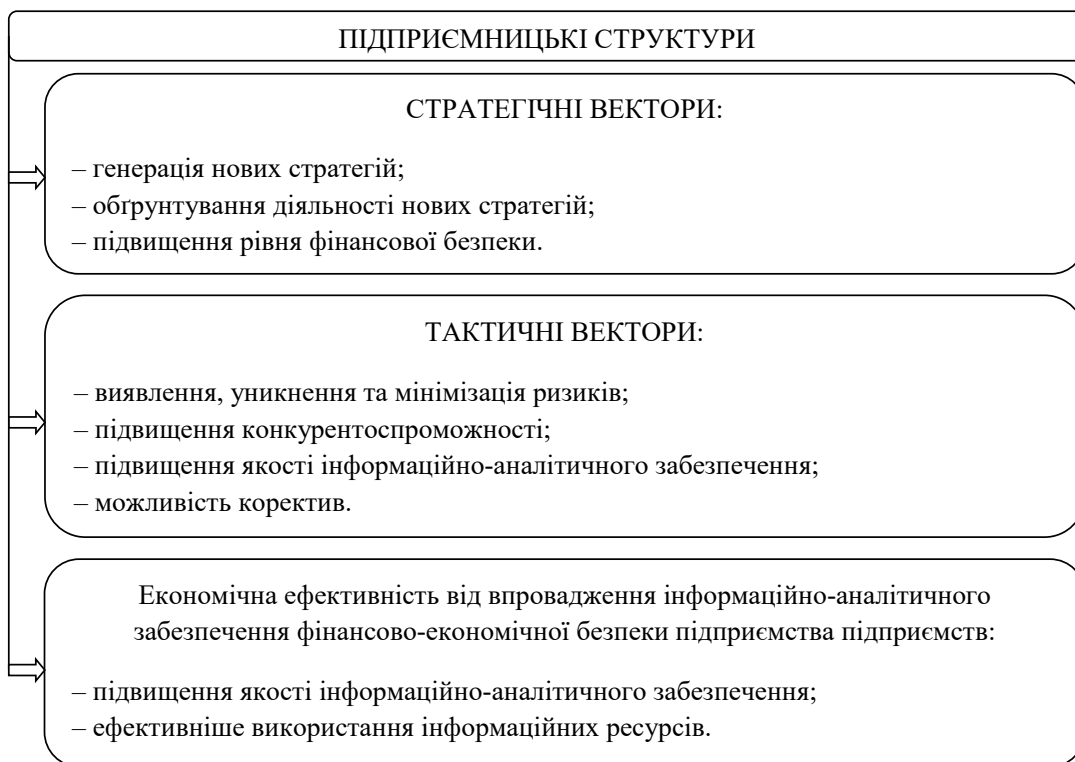
Отже, методичний підхід до оцінювання фінансово-економічної безпеки підприємства повинен мати комплексний характер і формуватися на основі поєднання методів оцінювання окремих його складових частин (фінансово-економічної безпеки використання потенціалу, фінансово-економічної безпеки реалізації відносин, фінансово-економічної безпеки умов діяльності).

Проведення фінансової санації передбачає проведення таких дій по відношенню до наявного капіталу, в результаті яких стабілізується обсяг виробництва. В результаті успішного проведення фінансової санації (з використанням капіталу кредитора) виробництво може перейти з етапу зрілості на більш ранній етап, заново завоювати позиції на ринку обраних товарів і послуг. В даному випадку гра завершиться на користь обох гравців – фірма знову отримає шанс заробляти, а кредитор – можливість витребувати основний борг з дивіден-

дами, що включають плату за ризик, і додаткову вигоду з реструктуризації боргу. Однак далеко не завжди фінансова санація завершується позитивно [12, с. 467]. Фінансова санація, результатом якої не є стабілізація виробництва, приводить фірму до припинення свого існування. Якщо фірма намагалася чинити опір етапу зрілості, повернутися на колишній рівень виробництва, але спроба не увінчалася успіхом. В даному випадку програє як кредитор, так і боржник, обидва зазнають більших втрат, ніж в разі, проведення процедури банкрутства на більш ранніх етапах [13, с. 231].

Багато фірм не намагаються провести фінансову санацію в критичній для підприємства ситуації, тому що фінансова санація може спричинити за собою витрати, які, ймовірно, і не окупляться зовсім. У разі вибору між альтернативними варіантами розвитку фірми, одним з визначальних чинників для прийняття рішення про подальшу долю

Рис. 4. Економічна ефективність від впровадження системи інформаційно-аналітичного забезпечення фінансово-економічної безпеки підприємства

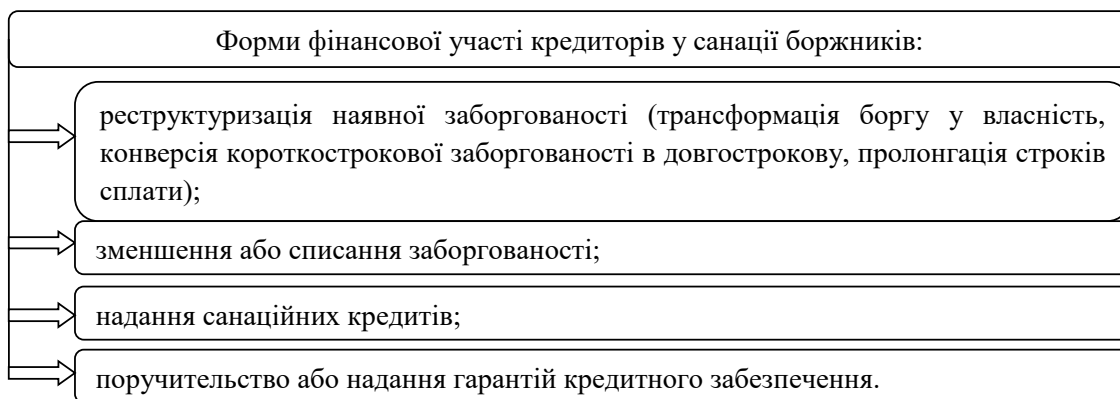
Джерело: побудовано автором на основі [13, с. 231]

виробництва є ступінь схильності до ризику її керівника, а також кредитора, в тому випадку, якщо останній йде на реструктуризацію боргу.

Таким чином, очевидно, що виграшний варіант обох сторін в суперечках про банкрутство – баланс інтересів [16, с. 628]. Фірма-боржник в будь-якому випадку прагне не тільки зберегти своє обличчя, але і, по можливості, уникнути судових розглядів. Фірма-кредитор – отримання боргу назад. Їх інтереси різко відрізняються, але в разі проведення санації як варіант розвитку подій, можливо задоволення амбіцій обох сторін.

Найбільш зацікавленими в санації неспроможного підприємства особами є його власники (акціонери, пайовики тощо). Вони, як правило, несуть значний тягар фінансування санаційних заходів. Фінансування санації власниками може здійснюватися шляхом: збільшення (зменшення) статутного капіталу; надання позичок; надання цільових внесків на безповоротній основі. Фінансова участь кредиторів у санації боржників може відбуватися у таких формах:

Так, форма участі кредиторів у санації значною мірою визначається характером їхніх фінансових і господарських взаємовідносин

Рис. 5. Форми фінансової участі кредиторів у санації боржників [17, с. 180]

Таблиця 1

Особливості методик оцінки ймовірності банкрутства підприємств

Назва моделі	Алгоритм розрахунку
1	2
Коефіцієнт Бівера	$k_b = \frac{\text{Чистий прибуток} + \text{Амортизація}}{\text{Довгострокові зобов'язання} + \text{Поточні зобов'язання}}$ <p>У Методичних рекомендаціях зазначено, що, якщо значення цього показника протягом тривалого часу (1,5-2 роки) не перевищує 0,2, то це свідчить про формування незадовільної структури балансу.</p>
Модель Альтмана	$Z = 0,012 X_1 + 0,014 X_2 + 0,033 X_3 + 0,006 X_4 + 0,999 X_5$ <p>X_1 – робочий капітал/ валюта балансу; X_2 – сума нерозподіленого прибутку (непокритого збитку) та резервного капіталу / валюта балансу; X_3 – звичайний прибуток до оподаткування + відсотки за кредит / валюта балансу; X_4 – ринкова вартість підприємства (ринкова вартість корпоративних прав) / позичковий капітал; X_5 – чиста виручка від реалізації продукції/ валюта балансу.</p>
Модель Таффлера	$Y = 0,53 \times X_1 + 0,13 \times X_2 + 0,18 \times X_3 + 0,16 \times X_4$ <p>де X_1 – співвідношення прибутку від реалізації і суми короткострокових зобов'язань підприємства; X_2 – співвідношення оборотних активів та суми всіх зобов'язань; X_3 – співвідношення короткострокових зобов'язань та суми всіх активів; X_4 – співвідношення суми продаж до суми всіх активів.</p>
Модель Спрінгейта	$A = 1,03 \times X_1 + 3,07 \times X_2 + 0,66 \times X_3 + 0,4 \times X_4$ <p>де x_1 – відношення суми оборотних активів до загальної вартості капіталу; x_2 – співвідношення прибутку до оподаткування та загальної вартості активів; x_3 – співвідношення прибутку до сплати податків та короткострокової заборгованості; x_4 – співвідношення обсягу продаж та загальної вартості активів.</p>
Модель Ліса	$Z = 0,63 \times X_1 + 0,092 \times X_2 + 0,057 \times X_3 + 0,001 \times X_4$ <p>де X_1 – відношення оборотного капіталу до всіх активів; X_2 – відношення прибутку від реалізації до всіх активів; X_3 – відношення нерозподіленого прибутку до всіх активів; X_4 – відношення власного капіталу до позичкового капіталу. Мінімальне значення $Z < 0,037$.</p>
Модель Терещенко О.О.	$Z = 1,04X_1 + 0,75X_2 + 0,15X_3 + 0,42X_4 + 1,8X_5 - 0,063X_6 - 2,16$ <p>де X_1 – коефіцієнт покриття; X_2 – коефіцієнт фінансової незалежності; X_3 – коефіцієнт оборотності капіталу; X_4 – коефіцієнт рентабельності операційного продажу за грошовим потоком; X_5 – коефіцієнт рентабельності активів за Cash-flow; X_6 – коефіцієнт оборотності позикового капіталу.</p>

Джерело: побудовано автором на основі [17, с. 175]

з боржником. В умовах ринкової економіки санація підприємств має значний економічний потенціал, є важливим інструментом регулювання структурних змін і входить в систему найбільш дієвих механізмів фінансової стабілізації підприємств [18, с. 161].

Висновки. Отже, фінансова санація – не найефективніший механізм задоволення потреб обох сторін. У разі, коли знос основних засобів підприємства-боржника занадто великий, технології застаріли, вигідніше буде не проводити

санацію. Але фінансова санація як механізм дотримання інтересів двох сторін – найефективніший з усіх способів з тієї причини, що дозволяє побудувати довірчі відносини на основі взаємної вигоди для обох сторін угоди. Адже здійснення санаційних заходів дозволить не проводити процедуру банкрутства. Залишається сподіватися, що в майбутньому розв'язання проблеми банкрутства на законодавчому рівні призведе до гармонії інтересів і поширенню партнерських відносин між боржником і кредитором.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Біляк Ю.В. Систематизація наукових поглядів на сутність фінансової безпеки. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 78–82.
2. Білокомірова Я.М. Інформаційне забезпечення економічної безпеки підприємницької діяльності. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2014. № 29. С. 308–312.
3. Бондарчук Н.В. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та необхідність її забезпечення. *Ефективна економіка*. 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>
4. Бухтіарова А.Г., Семенець В.П. Теоретичні підходи до трактування сутності поняття санації підприємства. *Проблеми і перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України : тези доповідей II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Суми, 23 листопада 2017 р.)*. Суми, 2017. С. 68–72.
5. Варналій З.С., Мехед А.М. Використання теорії нечітких множин для оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія : «Економічні науки»*. 2019. № 2. С. 81–87.
6. Вівчар О., Гевко В. Комплексне оцінювання та механізми зміцнення фінансової безпеки системи підприємницьких структур: інформаційно-аналітичний підхід. *Актуальні проблеми правознавства*. 2020. № 1(21). С. 58–64.
7. Гриценко В.І., Бажан Л.І. Сценарне моделювання рівня безпеки розвитку економічної системи в умовах невизначеності. *Наука та наукознавство*. 2014. С. 58–65.
8. Губарик О.М., Перехрест І.К. Управління фінансово-економічною безпекою підприємства в умовах кризи. *Молодий вчений*. 2017. № 1(41). С. 572–575.
9. Данілова Е.І. Порівняльний аналіз методик оцінювання економічної безпеки підприємств. *Підприємство та інновації*. 2019. Випуск 7. С. 13–19.
10. Зубко Т.Л. Методика визначення економічної безпеки підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. № 2. С. 69–76.
11. Мартиненко В.П. Функції санації промислових підприємств. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2011. Вип. 7. Т. 2. С. 87–91.
12. Науменко Є.Ю. Структура економічної безпеки підприємства в умовах кризи. *Молодий вчений*. 2017. № 6(46). С. 466–471.
13. Орлик О.В. Механізм управління фінансово-економічною безпекою підприємства та його основні складові. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2015. Вип. 2. С. 222–232.
14. Пігуль Н.Г., Семенець В.П. Сутність та значення санації підприємства в сучасних умовах господарювання. *Економіка та суспільство*. 2020. Випуск 21. С. 86–92.
15. Пономаренко О.Е. Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємств. *Економіка розвитку*. 2015. № 1(53). С. 77–80.
16. Сердюков К.Г. Теоретичні аспекти фінансової безпеки підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. Випуск 9. С. 627–631.
17. Халіна В.Ю. Методичний підхід щодо оцінки рівня економічної безпеки підприємства. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. Економічні науки. 2014. № 1. С. 173–181.
18. Юрій Е.В. Санація як система заходів оздоровлення підприємства. *Вісник ОНУ ім. І. Мечнікова*. 2013. № 3. С. 160–162.

REFERENCES:

1. Bilyak Yu.V. (2020) Systematyzaciya naukovyx poglyadiv na sutnist finansovoyi bezpeky [Systematization of scientific views on the essence of financial security]. *Economy and state*, no. 8, pp. 78–82.
2. Bilokomirova Ya.M. (2014) Informacijne zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemnyczkoyi diyalnosti [Information support of economic security of business activity]. *Bulletin of Transport Economics and Industry*, no. 29, pp. 308–312.
3. Bondarchuk N.V. (2016) Sutnist finansovo-ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva ta neobxidnist yiyi zabezpechennya [The essence of financial and economic security of the enterprise and the need to ensure it]. *Efficient economy*, no. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>
4. Buxtiarova A.G., Semenez V.P. (2017) Teoretychni pidxody do traktuvannya sutnosti ponyattya sanaciyi pidpryyemstva [Theoretical approaches to the interpretation of the essence of the concept of enterprise rehabilitation]. *Problems and prospects of development of the financial and credit system of Ukraine*: abstracts of the II All-Ukrainian scientific-practical conference. Sumy, pp. 68–72.
5. Varnalij Z.S., Mexed A.M. (2019) Vykorystannya teoriyi nechitkyx mnozhyn dlya ocinky rivnya finansovoyi bezpeky pidpryyemstva [Using fuzzy set theory to assess the level of financial security of the enterprise]. *International scientific journal "Internauka". Series: "Economic Sciences"*, no. 2, pp. 81–87.

6. Vivchar O., Gevko V. (2020) Kompleksne ocinyuvannya ta mexanizmy zmichnennya finansovoyi bezpeky systemy pidpryyemnychkyx struktur: informacijno-analitychnyj pidxid [Comprehensive assessment and mechanisms for strengthening the financial security of the system of business structures: an information-analytical approach]. *Actual problems of jurisprudence*, no. 1(21), pp. 58–64.
7. Grycenko V.I., Bazhan L.I. (2014) Scenarne modelyuvannya rivnya bezpeky rozvytku ekonomichnoyi systemy v umovax nevyznachenosti [Scenario modeling of the level of security of economic system development in conditions of uncertainty]. *Science and science*, pp. 58–65.
8. Gubaryk O.M., Perexrest I.K. (2017) Upravlinnya finansovo-ekonomichnoyu bezpekoyu pidpryyemstva v umovax kryzy [Management of financial and economic security of the enterprise in a crisis]. *Young Scientist*, no. 1(41), pp. 572–575.
9. Danilova E.I. (2019) Porivnyalnyj analiz metodyk ocinyuvannya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstv [Comparative analysis of methods for assessing the economic security of enterprises]. *Enterprise and innovation*, vol. 7, pp. 13–19.
10. Zubko T.L. (2016) Metodyka vyznachennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva [Methods for determining the economic security of the enterprise]. *Economy. Management. Business*, no. 2, pp. 69–76.
11. Martynenko V.P. (2011) Funkciyi sanaciyi promyslovyx pidpryyemstv [Functions of rehabilitation of industrial enterprises]. *Current problems of economic development of the region*, vol. 7, t. 2, pp. 87–91.
12. Naumenko Ye.YU. (2017) Struktura ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva v umovax kryzy [The structure of economic security of the enterprise in a crisis]. *Young scientist*, no. 6(46), pp. 466–471.
13. Orlyk O.V. (2015) Mexanizm upravlinnya finansovo-ekonomichnoyu bezpekoyu pidpryyemstva ta jogo osnovni skladovi [The mechanism of financial and economic security management of the enterprise and its main components]. *Financial and credit activities: problems of theory and practice*, vol. 2, pp. 222–232.
14. Pigul N.G., Semenez V.P. (2020) Sutnist ta znachennya sanaciyi pidpryyemstva v suchasnyx umovax gospodaryuvannya [The essence and significance of the rehabilitation of the enterprise in modern business conditions]. *Economy and society*, vol. 21, pp. 86–92.
15. Ponomarenko O.E. (2015) Teoretychni aspekty finansovoyi bezpeky pidpryyemstv [Theoretical aspects of financial security of enterprises]. *Development economics*, no. 1(53), pp. 77–80.
16. Serdyukov K.G. (2017) Teoretychni aspekty finansovoyi bezpeky pidpryyemstva [Theoretical aspects of financial security of the enterprise]. *Economics and business management*, vol. 9, pp. 627–631.
17. Xalina V.Yu. (2014) Metodychnyj pidxid shhodo ocinky rivnya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva [Methodical approach to assessing the level of economic security of the enterprise]. *Bulletin of the Chernivtsi Trade and Economic Institute. Economic sciences*, no. 1, pp. 173–181.
18. Yurij E.V. (2013) Sanaciya yak systema zaxodiv ozdorovlennya pidpryyemstva [Rehabilitation as a system of measures to rehabilitate the enterprise]. *Bulletin ONY of I. Mechnikov*, no. 3, pp. 160–162.